

Vec T-442/03

SIC — Sociedade Independente de Comunicação, SA proti Komisii Európskych spoločenstiev

„Štátna pomoc — Opatrenia prijaté Portugalskou republikou v prospech verejnoprávneho vysielateľa RTP na účely financovania jeho úlohy vo verejnom záujme — Rozhodnutie, ktorým sa konštatuje, že niektoré opatrenia nie sú pomocou a že iné opatrenia sú zlučiteľné so spoločným trhom — Kvalifikovanie štátnej pomoci — Zlučiteľnosť so spoločným trhom — Povinnosť náležitého a nestranného preskúmania“

Rozsudok Súdu prvého stupňa (piata komora) z 26. júna 2008 II - 1165

Abstrakt rozsudku

- 1. Pomoc poskytovaná štátmi — Pojem — Selektívna povaha opatrenia
(Článok 87 ods. 1 ES)*
- 2. Pomoc poskytovaná štátmi — Pojem — Pomoc poskytnutá verejnoprávnym podnikom
(Článok 87 ods. 1 ES)*
- 3. Hospodárska súťaž — Podniky poverené správou služieb všeobecného hospodárskeho záujmu — Odvolanie sa na nepovinné verejné obstarávanie pri poverovaní podniku takouto úlohou
(Článok 86 ods. 2 ES; Amsterdamský protokol)*
- 4. Hospodárska súťaž — Podniky poverené správou služieb všeobecného hospodárskeho záujmu — Definícia služieb všeobecného hospodárskeho záujmu — Volná úvaha členských štátov
(Článok 86 ods. 2 ES)*

5. *Hospodárska súťaž — Podniky poverené správou služieb všeobecného hospodárskeho záujmu — Dodržanie kvalitatívnych noriem definovaných v poverení na výkon služby verejnoprávnym vysielateľom — Výlučná právomoc členského štátu*
(Článok 86 ods. 2 ES)
6. *Pomoc poskytovaná štátmi — Správne konanie — Povinnosti Komisie — Náležité a nestranné preskúmanie*
(Článok 88 ods. 2 ES)

1. Podmienku selektívnosti nespĺňa také štátne opatrenie, ktoré sa, hoci poskytuje výhodu konkrétnemu druhu hospodárskych subjektov, neodchyľuje od bežného uplatnenia systému, ale práve naopak je súčasťou tohto systému a tým predstavuje opatrenie vlastné tomuto systému, alebo tiež vtedy, keď rozdiely v zaobchádzaní vyvolané týmto opatrením možno odôvodniť povahou alebo štruktúrou systému.
2. Na to, aby zvýhodnenie mohlo byť považované za štátnu pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 ES, musí byť na jednej strane priznané priamo alebo nepriamo zo štátnych prostriedkov a na druhej strane musí byť pripísateľné štátu. Pripísateľnosť určitého opatrenia štátu nemožno vyvodiť výlučne z okolnosti, že dotknuté opatrenie prijal štátny podnik. Hoci je štát spôsobilý kontrolovať štátny podnik a mať rozhodujúci vplyv na jeho činnosti, skutočný výkon kontroly nemožno totiž automaticky predpokladať. Je ešte nevyhnutné skúmať, či sa štátne orgány nejakým spôsobom podieľali na prijatí týchto opatrení.

Pokiaľ ide o vnútroštátny zákon, ktorý oslobodzuje štátne podniky pri ich zmene právnej formy na akciové spoločnosti od bežne vyžadovaného notárskeho úkonu, Komisia je povinná preskúmať, či oslobodenie od notárskych poplatkov vyplývajúce z tohto oslobodenia napriek svojej osobitosti nie je štátnou pomocou z dôvodu, že použitie legislatívneho nástroja, ktorý umožnil toto oslobodenie, nebolo zvolené s cieľom, aby sa štátne podniky vyhli výdavkom, ale je jednoducho v súlade s logikou vnútroštátneho právneho systému.

(pozri body 64 — 67)

V tejto súvislosti pripísateľnosť opatrenia pomoci prijatého štátnym podnikom štátu možno vyvodiť zo skupiny indícií, ako sú predovšetkým jeho začlenenie do štruktúr štátnej správy, povaha jeho činností a ich uskutočnenie na trhu v rámci bežných podmienok hospodárskej súťaže so súkromnými subjektmi, právne postavenie podniku, ktorý sa riadi buď verejným právom, alebo všeobecným právom spoločností, intenzita dozoru vykonávaného štátnymi orgánmi nad

riadením spoločnosti a akákoľvek ďalšia indícia, ktorá by v konkrétnom prípade svedčila o účasti štátnych orgánov alebo o tom, že neexistencia ich účasti pri prijímaní určitého opatrenia je nepravdepodobná, zohľadniac pritom rozsah tohto opatrenia, jeho obsah alebo podmienky, ktoré zahŕňa.

(pozri body 93 — 95, 98, 99)

Táto osobitosť vysielania vo verejnom záujme je navyše základom slobody, ktorú Amsterdamský protokol priznáva členským štátom pri zadávaní služby všeobecného hospodárskeho záujmu spočívajúcej vo vysielaní. Vysvetľuje a odôvodňuje skutočnosť, že od členského štátu nemožno požadovať, aby pri zadávaní tejto služby použil verejné obstarávanie, o to menej, ak sa rozhodne zabezpečiť túto službu vo verejnom záujme sám prostredníctvom ním vlastnenej spoločnosti.

(pozri body 145, 153, 154)

3. Ani z článku 86 ods. 2 ES, ani z judikatúry týkajúcej sa tohto ustanovenia nevyplýva, že by služby všeobecného hospodárskeho záujmu mohli byť prevádzkovateľovi zverené výlučne na základe verejného obstarávania.
4. Členské štáty pri definovaní toho, čo pokladajú za služby všeobecného hospodárskeho záujmu, disponujú širokou mierou voľnej úvahy. Komisia preto môže definovanie takejto služby spochybníť iba v prípade zjavne nesprávneho posúdenia.

Ak je aj pravda, že vysielanie vo verejnom záujme sa považuje za službu všeobecného hospodárskeho záujmu, a nie za službu všeobecného záujmu nehospodárskej povahy, napriek tomu je potrebné uviesť, že takéto označenie sa vysvetľuje skôr dosahom, ktorý vysielanie vo verejnom záujme *de facto* má na dané odvetvie vysielania, ktoré je konkurenčné a obchodné, ako domnelým obchodným rozmerom vysielania vo verejnom záujme. Z Amsterdamského protokolu o systéme verejnoprávneho vysielania v členských štátoch jasne vyplýva, že vysielanie vo verejnom záujme je „priamo spojené s demokratickými, sociálnymi a kultúrnymi potrebami každej spoločnosti“.

Okrem toho právo Spoločenstva nijako neodporuje tomu, aby členský štát definoval službu všeobecného hospodárskeho záujmu spočívajúcu vo vysielaní extenzívnym spôsobom ako obsahujúcu vysielanie univerzálnej programovej štruktúry. Túto možnosť nemožno spochybníť na základe skutočnosti, že verejnoprávny vysielateľ vykonáva okrem toho aj obchodné činnosti, najmä predaj reklamného priestoru. Takéto spochybnenie by totiž viedlo k tomu, že by sa samotná definícia služby všeobecného hospodárskeho záujmu spočívajúcej vo vysielaní stala závislou od jej spôsobu

financovania. Služba všeobecného hospodárskeho záujmu sa však hypoteticky definuje vo vzťahu k všeobecnému záujmu, ktorému sa snaží vyhovieť, a nie vo vzťahu k prostriedkom, ktoré zabezpečujú jej poskytovanie.

(pozri body 195, 201 — 203)

5. Vylučne členský štát môže posúdiť, či verejnoprávny vysielateľ rešpektoval kvalitatívne normy definované v poverení na výkon služby vo verejnom záujme. Komisia sa musí v zásade obmedziť na konštatovanie existencie kontrolného mechanizmu, v rámci ktorého nezávislý orgán kontroluje, či verejnoprávny vysielateľ rešpektuje svoje poverenie. Len v prípade, že informácie poskytnuté Komisii počas vyšetrovania obsahujú vážne indície, že sa kontrolný mechanizmus, ktorý síce existuje, v praxi neuplatňuje, môže byť Komisia nútená preskúmať, či skutočne dochádza k jeho uplatneniu, pričom však musí dbať na to, aby nepresiahla rámec svojho skúmania a najmä aby nenahrádzala členský štát pri konkrétnom posúdení rešpektovania kvalitatívnych kritérií.
6. V rámci konania o kontrole štátnej pomoci majú iné dotknuté osoby ako dotknutý členský štát výlučné právo zúčastniť sa na správnom konaní v primeranom rozsahu, ktorý zohľadňuje osobitné okolnosti prejednávanej veci. V tomto kontexte dotknutá osoba, ktorá sa obráti na Komisiu so žiadosťou, aby táto inštitúcia uplatnila svoju právomoc na získanie určitých informácií od členského štátu, nemá nijaký právny nárok na to, aby Komisia jej žiadosti vyhoveľa. Komisii totiž v takomto prípade prináleží, aby posúdila vhodnosť danej žiadosti pre potreby kontroly dotknutých opatrení. V rámci tohto posúdenia môže Komisia zohľadniť informácie, ktorými už disponuje. Obmedzenosť práv na účasť a informovanosť iných dotknutých osôb, nielen členského štátu, však nijako neprotirečí povinnosti náležitého a nestranného preskúmania, ktorá prináleží Komisii v oblasti štátnej pomoci. Komisia však, aj keď disponuje určitou mierou voľnej úvahy, nemôže vzhľadom na svoju povinnosť náležitého a nestranného posúdenia nepožiadat o poskytnutie informácií, o ktorých sa zdá, že by mohli potvrdiť, alebo vyvrátiť iné informácie relevantné pre preskúmanie dotknutého opatrenia, ktorých spoľahlivosť však nemožno považovať za dostatočne preukázanú.

(pozri body 212 — 214)

(pozri body 222 — 225)